

Motion till riksdagen 2018/19:1105

av Erik Bengtzboe (M)

Ett lobbningsförbud för statliga myndigheter och statliga företag

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur ett förbud för statliga myndigheter och företag att ägna sig åt lobbning gentemot riksdag, regering och övriga svenska offentliga beslutsfattare kan se ut och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Statliga myndigheter och företag fyller en viktig funktion i det offentliga Sverige – statliga företag för att säkra strategiskt viktiga värden och för att motarbeta monopolsituationer och statliga myndigheter för att utföra regeringens arbete och därmed fullfölja riksdagens vilja. Deras agerande påverkar därmed även förtroendet för staten.

Statliga myndigheter och företag ska agera självständigt, utan politisk detaljstyrning, men inom vissa på förhand uppsatta ramar. I dagsläget är det fullt möjligt, och sker löpande, för myndigheter och statliga bolag att ägna sig åt informationsarbete och mer traditionell lobbying. Att ägna sig åt informationsarbete, inte minst för att upplysa medborgare och andra intressenter om myndighetens arbete och förändring i regelverk, ska vara en självklar del i arbetet.

Likaså är det en självklar del av de myndigheternas och statliga företagens arbete att fortsätta ha en dialog med regering, riksdag och beslutsfattare om verksamheten och förutsättningarna för denna. Samtidigt är det viktigt att skilja på denna typ av dialog och statliga myndigheters och företags möjligheter att försöka påverka politiska beslut i en viss riktning.

I dagsläget tillåts statliga myndigheter och företag spendera anslag från riksdagen och genom sitt uppdrag från samma lagstiftande församling försöka påverka densamma att fatta beslut i en viss riktning som gynnar myndigheten, det statliga företaget eller för dem närliggande intressen. Detta skapar en osund rulljäng på skattepengar där anslag

betalas ut från staten som sedan används för att påverka samma stat att fortsätta stödja ens verksamhet ekonomiskt.

Ett exempel är det helstatliga bolaget Systembolaget som genom direkt lobbying gentemot beslutsfattare, och genom massiva reklamkampanjer för stora pengar, försökt påverka riksdagen i hur riksdagen ska definiera uppdraget för Systembolaget och deras eventuella konkurrens.

Detta beteende, där anslag används för att lobba för ytterligare anslag, och där statliga bolag försöker att externt påverka hur riksdagen ska definiera deras uppdrag, skadar allvarligt förtroendet för statliga institutioner och i förlängningen riksdag och regering och bör inte vara tillåtet. Det bör därför utredas hur ett förbud för statliga myndigheter och företag att ägna sig åt lobbyarbete gentemot riksdag, regering och övriga offentliga beslutsfattare kan se ut.

Erik Bengtzboe (M)